

AANMERKINGEN.

- AMSTERDAM. *Wilhelmina-Gasthuis*. De Heeren Dr. J. KUIPER, Dr. JACOBI, Dr. GOHL en Dr. TANJA zijn bereid een cursus te geven over een of ander deel der geneeskunst zoo eenige artsen dit mochten verlangen.
- „ *O. L. V. Gasthuis*, Ruyschstraat. Dr. N. P. VAN SPANJE houdt Zaterdag van 9—12 polikliniek, zonder nader overleg met het college van Regenten, „voorloopig niet toegankelijk voor artsen.
- BLOEMENDAAL. *Krankzinnigengesticht Meerenberg*. Dr. J. VAN DEVENTER is bereid der Zaterdag op nader overeen te komen uren, des verlangd kliniek of demonstratie te houden met toegang voor artsen.
- DEN HAAG. *Gemeente-Ziekenhuis*. Dr. G. H. ROESSINGH is bereid zijn medewerking te verleen om aan de hulpgeneesheeren van het ziekenhuis de machtiging te verschaffen tot het houden van demonstraties voor artsen op Zaterdag.
- MEDEMBLIK. *Rijks Krankzinnigengesticht*. Dr. FRIJLINCK is bereid des Zaterdag op nader te bepalen uren in overleg met eventueele bezoekers demonstratie te houden.

OPMERKINGEN OMTRENT HET RAPPORT VAN HET HOOFDBESTUUR.

Zoo is dan eindelijk de hand geslagen aan een reorganisatie onzer Maatschappij die zich maar al te lang heeft laten wachten 1).

Het Rapport dat de Heeren JUDA, MIJNLIEFF en SIKKEL ons namens het Hoofdbestuur hebben gegeven is uitnemend verdienstelijk, het is een goed stuk werk, hun inleiding omtrent de herziening der Maatschappij is volkomen juist en gaarne onderschrijf ik de levenswet der Maatschappij: „werkdadigheid in de peripherie, leiding van uit het centrum en een doelmatige geleiding tusschen de deelen onderling en tusschen deze en het centrum”, wanneer *werkdadigheid* in het centrum er bij wordt gevoegd.

De voorstellen echter die ons de algemeen gewenschte verbetering moeten brengen, lijden aan gebreken die voortvloeien uit de atmosfeer waarin het Hoofdbestuur leeft. Ik wil hiermede niets onaangenaams zeggen, niets persoonlijks, want de slechte organisatie draagt grootendeels de schuld. Het doet mij zelfs leed dat ik andere voorstellen moet doen, maar waar ik overtuigd ben dat het Hoofdbestuur niet wil tornen aan het bestaan der Afdeelingen, misschien terugschrikt om de wonde plekken in onze organisatie aan te toonen, waar ik overtuigd ben dat zeer groote belangen zoowel medisch persoonlijk als standsbelangen, collegiaal en sociaal, verbetering

1) Bij de behandeling van dit onderwerp in de Rotterdamsche afdeeling heb ik deze organisatie aanbevolen. Ik breng ze hier onveranderd ter kennis, zonder het belangrijke en keurige stuk van Prof. STRAUB, dat na die vergadering verscheen in aanmerking te nemen.

behoeven, waar blijkt dat het individueele prestige der leden aan het tanen is en dat der Maatschappij steeds onbeduidender wordt, juist nu de Staat zoo belangrijk ingrijpt met het maken, uitvoeren en voorbereiden van wetten die met ons in betrekking staan, dáár is het plicht, dat ieder spreke die een inzicht in het vraagstuk meent te hebben. Trouwens menschen die geheel buiten de zaak staan hebben vaak een anderen kijk op de dingen dan zij die er in leven.

Het doel onzer Maatschappij moet zijn: bevordering van de Geneeskunde als wetenschap en als kunst, verdediging van den eerbied voor haar en van haar waarde, behartiging der volksgezondheid, vorming van een band tusschen de geneesheeren onderling tot steun en ontwikkeling van hun streven in wetenschappelijken zin, tot steun en behartiging hunner belangen in socialen zin.

Houdt de Maatschappij de vlag der wetenschap en der kunst hoog, is zij een betrouwbare gids of een praktische raadgeefster in hygiënische kwesties, verdedigt zij met kracht en beleid de belangen harer leden, zoowel ethisch als materieel, dan herwint zij haar prestige. Blijft men indachtig dat de leden individueel ieder naar zijn aard tot dat doel moeten samenwerken, dat zij elkanders gezag niet ondermijnen, dat zij geen schijn voor werkelijkheid geven, dat zij bij hun adviezen de praktische uitvoerbaarheid overwegen en voor zooverre noodig samen pal staan om zoowel de algemeene als de persoonlijke belangen te beschermen, dan zal, bijaldien de wetenschappelijken zin bij de afdeelingen blijft bloeien, onze stand rechtmatige waardeering ondervinden, onze invloed ten goede behouden blijven ja grooter worden en zullen wij tegelijkertijd krachtig tot tegenweer zijn toegerust.

Om dat doel te bereiken volge men dezen weg:

De afdeelingen van minstens vijf-en-twintig leden blijven bestaan; de kleinere voegen zich tot grootere samen. Boven de afdeelingen worden vier hoofdafdeelingen gevormd en aan het hoofd staat een hoofdbestuur.

Dat de kleine afdeelingen tot grootere moeten worden samengevoegd is gewenscht:

1^o. omdat de invloed der omgeving op de geneesheeren en de invloed van clubjes en vriendschapsbanden zoowel bij geschillen als bij adviezen zoowel naar buiten als in de afdeeling bij groote afdeelingen geringer is; de afdeeling staat op vrijer, neutraler standpunt;

2^o. omdat groote afdeelingen betere arbeidsverdeeling toelaten en er gemakkelijker de geschikte personen gevonden worden, aan wie men behoefte heeft;

3^o. omdat de voortdurend verbeterde communicatiemiddelen daartoe weinig bezwaar in den weg leggen.

De afdeelingen moeten actief zijn en collegiaal-medische vraagstukken betreffende de plaats der inwoning of omgeving moeten met zorg worden onderzocht en behandeld. Een vriendschappelijk gezellige geest blijve heerschen. Geschillen of onaangenaamheden worden zoo mogelijk door het bestuur in der minne geschikt. Gelukt dit niet dan doe het bestuur met opgave van

gronden uitspraak. Leggen partijen zich daarbij niet neer dan is er beroep op de hoofdafdeeling.

Hetzelfde heeft plaats bij geschillen tusschen medici en andere personen of lichamen.

Het gemeenschapsgevoel moet worden ontwikkeld en de medisch-sociale belangen moeten niet worden veronachtzaamd.

Om krachtig naar buiten te kunnen werken moet men onder nader te bepalen voorwaarden *bindende* besluiten kunnen nemen. Ik begrijp onder bepaalde voorwaarden: nadere vaststelling van meerderheid en minderheid, behoorlijk onderzoek, falen van andere middelen, toestemming der hoofdafdeeling, enz. Geen onderdrukking van de minderheid, maar waarborgen dat het besluit rechtvaardig en noodzakelijk is.

Laten wij niet over woorden struikelen. Noeme men onze Maatschappij een vakvereeniging of niet, het is mij onverschillig; zij zal blijken te zijn anders en meer. Laten wij niet filosofeeren over den geneesheer qua talis, over zijn hoog standpunt als wetenschappelijk mensch, zijn zelfstandige persoonlijkheid, zijn vrijheid van handelen enz. enz., maar laten wij liever eens nauwkeurig rondzien. Dan leert de ervaring, dat èn autoriteiten èn verzekeringmaatschappijen èn ziekenfondsen èn fabrieken èn tutti quanti van de medici misbruik maken, ja ze tot dienaren verlagen, dat onze broederen zich daarbij neerleggen ter wille van hun bestaan of door moreel zwakkeren worden op zijde gezet. Alleen door samenwerking kan daartegen worden gewaakt. Geen solidariteit in naam doch in de daad. Het belang der gemeenschap eischt dat de onrechtmatig behandelenden gesteund worden en wie daarvan partij zou willen trekken, worde zulks belet.

Gaarne wil ik erkennen dat bindende besluiten gevaarlijke wapenen zijn; maar men *late de toepassing* toe. Men eische dat in ieder geval het voor en tegen behoorlijk worde overwogen en men beginne nooit onvoorbereid. Is het besluit eenmaal genomen dan zorge men voor de uitvoering.

Ik heb reeds boven gezegd, dat de voorwaarden nader geregeld moeten worden en een der meest belangrijke is het oprichten van een *weerstandsfonds*. Verliest iemand zijn inkomsten in het belang der gemeenschap, hij worde door deze geholpen. Wanneer *men weet* dat er een weerstandsfonds is, zullen de misbruiken van fondsdirecteuren ophouden, de zwakke collega's, die zich ter wille van het brood in hun afhankelijkheid schikken, zullen moediger worden. En wanneer dan sommigen de keuze wordt gesteld, berusten of heengaan, dan zullen zij die zich anders afgescheiden zouden hebben en zich sterk voelen in hun isolement zich nog wel tweemaal bedenken voordat zij den rug toe keeren aan een kring van collega's die blijkt macht te hebben.

Men late dus bindende besluiten toe met de vorming van een weerstandsfonds.

Aan het hoofd der afdeeling sta het Bestuur. Daarin moeten zich de collegiale of sociale en wetenschappelijke commissies concentreren, geen imperium en imperio, geen commissies die diligent zijn als men haar wat opdraagt en verder slapen; men neme ook busdokters daarin op. Het Bestuur besture in werkelijken zin, het kan de werkzaamheden onderver-

deelen, maar de Voorzitter zij in alle commissies aanwezig dus van alles op de hoogte; het Bestuur drage voor alles de verantwoordelijkheid maar men zorge dat het deze kunne dragen.

Voor groote afdelingen zou ik het Bestuur willen laten bestaan uit negen personen: een Voorzitter, een Penningmeester, een Secretaris, drie leden als collegiale en sociale commissie, drie leden als wetenschappelijke commissie. De Voorzitter presideere ook de zittingen der verschillende commissies, de Secretaris houde de notulen, het geheele Bestuur administreert het weerstandsfonds, het kan twee zijner leden delegeren om den Penningmeester in het beheer bij te staan. Kleine afdelingen kunnen zich constitueren met een Bestuur van vijf personen, een Voorzitter, een lid voor collegiale en sociale zaken, een lid voor wetenschappelijke zaken, een Penningmeester en een Secretaris.

Bij de groote afdelingen vergaderen dus altijd vijf personen, bij de kleinere drie personen.

Er zullen zijn vier *hoofdafdelingen*.

De reden dat ik dezen tusschenvorm heb gekozen is veelledig. Wat afdelingen of leden individueel onvoldoende kunnen onderzoeken, waar zij slechts beperkte gegevens kunnen verzamelen en geen doeltreffende maatregelen kunnen aanvoeren of uitvoeren, moet de hoofdafdeling optreden. Zij behandelt dus gewestelijke sociale belangen, door haar tusschenkomst kan er zoo noodig overleg gepleegd worden tusschen verschillende afdelingen. Vraagstukken die tot de competentie van de besturen der afdelingen behooren en niet tot oplossing te brengen zijn, geschillen tusschen de afdelingen worden door haar beslist. Zij ziet toe dat de bindende besluiten in eene afdeling door andere afdelingen niet worden illusoir gemaakt. Het grondgebied of het gewest, dat tot haar werkkring ressorteert, valle samen met het ambtsgebied der vier hoofdinspecteurs.

Willen wij de belangen der volksgezondheid blijven behartigen en onze inzichten doen zegevieren, dan is het gewenscht dat er een lichaam is dat met de hoofdinspecteurs zal kunnen van gedachte wisselen, eventueel zal kunnen samenwerken. Dan bestaat er veel grootere kans dat de plaatselijke afdelingen in deze materie actief zullen blijven, ook al zijn de nieuwe gezondheidscommissies ingesteld. Men verlieze toch niet uit het oog, dat wanneer zij in deze niet diligent zijn, de invloed der medici zal dalen, omdat bij de gemengde samenstelling der gezondheidscommissies het medisch element wel eenigen steun zal behoeven. Ook de ongevallenwet kan voor ons tot moeilijkheden aanleiding geven; de leden en de afdelingen zullen vaak machteloos zijn waar een hooger lichaam met succes zal kunnen intervenieeren.

De hoofdafdelingen worden samengesteld uit de voorzitters der afdelingen uit ieder gewest; het zullen er omstreeks twaalf zijn; zij kiezen uit hun midden een Voorzitter, een Onder-Voorzitter en een Secretaris. Zetel, werkkring, mutaties enz. worden nader geregeld.

Het Hoofdbestuur zij krachtig in zijn leiding maar zij zelfstandig niet minder werkdadig.

Niet alleen vertegenwoordigend, besturend en uitvoerend ontwikkelde het eigen initiatief. Het zij het centrale gezag waar de wenschen en voorstellen, de belangen der afdeelingen en der leden ter kennis komen; waar zij beoordeeld, gewikt en gewogen worden. Zoo noodig neme het de zorg op zich dat die bij andere afdeelingen behoorlijk geadstrueerd ter kennis komen. Het trede actief op om deze zoowel in den boezem der Maatschappij als ook naar buiten ten uitvoer te brengen.

Het Hoofdbestuur besta voor een deel uit mannen die het practisch sociale leven der leden medeleven, voor een ander deel uit mannen, die klinkende namen hebben op het gebied van wetenschap en kunst; personen die aan de Maatschappij het prestige als gezaghebbend, invloed uitoefenend lichaam waarborgen. Niet het toeval make iemand lid of Voorzitter, niet beleefdheid tegenover recipieerende afdeelingen geve den doorslag, men kieze na ernstig beraad. Misschien verdient het aanbeveling dat het Hoofdbestuur een voordracht van enkele personen opmaakt. Behalve de Voorzitter die niet jaarlijks moet aftreden worde ook een Onder-Voorzitter door de Algemeene Vergadering benoemd. De Penningmeester, de Bibliothecaris, het adviseerend lid en de Secretaris moeten eenvoudig worden herbenoemd. Wanneer de Voorzitters der Afdeelingen qualitate qua als leden er in optreden zou ik voor de wetenschappelijke waarde de vier Voorzitters der secties er in wenschen opgenomen te zien.

Wat omtrent het wetenschappelijk verval der vergadering is gezegd behoeft niet te worden herhaald, maar ik verwacht van sectie-vergaderingen *behoorlijk voorbereid* veel nut voor onze Maatschappij. Men neme vier hoofdgroepen: geneeskunde, heelkunde, verloskunde (gynaecologie) en gezondheidsleer. Ieder jaar vergaderen twee secties enz.

Als Onder-Voorzitter zou kunnen optreden de persoon die na den Voorzitter bij de stemming het grootst aantal stemmen op zich vereenigt. Wordt een der presidenten der hoofdafdeelingen of der secties tot Algemeen Voorzitter gekozen, dan vult dat college de vacature met zijn Vice-President aan.

Zoo heb ik in algemeene lijnen een organisatie voorgesteld die eenvoudig is, behoorlijk kan worden uitgevoerd en naar ik vertrouw vruchtbaar zal zijn. De bemiddelings-commissie en al die raden zijn niet noodig, zij passen niet in dit stelsel; trouwens het is raden wat al die raden ons zullen moeten raden! Denk eens aan de bemiddelings-commissie die adviseerend lichaam kan worden voor het Hoofdbestuur; de gewestelijke raad die nu eens raad van toezicht bij de kleine afdeelingen en raad van beroep bij de groote en bij geschillen tusschen de groote en de kleine zal zijn. Is deze organisatie eenmaal aangenomen, dan moet de wijze van stemmen, de voorbereiding van voorstellen der afdeelingen, het orgaan der Maatschappij enz. nader worden vastgesteld.

Voor alles bedenke men echter dat iedere organisatie een doode letter zal blijken, wanneer niet door een goede keuze van personen het levenwekkende en doeltreffende wordt verzekerd.

Rotterdam, Juli 1902.

Dr. F. D. A. C. VAN MOLL.

